

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

**Zákon o veřejných zakázkách z hlediska jednotlivých
typů zadávacího řízení**

Bc. Eliška Veselá

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá problematikou veřejných zakázek v České republice. V první části vymezuje základní pojmy z této oblasti, analyzuje Zákon o veřejných zakázkách a v užším detailu popisuje jednotlivé typy zadávacích řízení. Dále se práce soustřeďuje na statistiky týkající se zadávání veřejných zakázek a výběrových řízení, hodnotí vývoj tohoto odvětví na českém trhu, upozorňuje na klíčové problémy a dopady legislativních změn a představuje aktuální trendy trhu veřejných zakázek.

Hlavní část práce je věnována poradenským společnostem a advokátním kancelářím, které se specializují na administraci veřejných zakázek. Na základě marketingového průzkumu bylo vybráno několik poskytovatelů, jejichž nabídka služeb a profesní kompetence jsou dále předmětem zkoumání. Výstupem této části je objektivní zhodnocení výhod a nevýhod využití administrátorských služeb pro realizaci výběrového řízení a následně jsou stanovena doporučení pro výběr vhodného poradce či advokáta. Výhodnost využití externích administrátorů je v závěru podpořena dotazníkovým šetřením ověřující spokojenost zadavatelů se službami poradenských společností.

Klíčová slova: veřejná zakázka, zadavatel, uchazeč, nadlimitní veřejná zakázka, podlimitní veřejná zakázka, veřejná zakázka malého rozsahu, zadávací řízení, jednací řízení, výběrové řízení

Cíl práce a metodický postup

Cílem diplomové práce je vytvořit přehled jednotlivých typů zadávacích řízení podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vytyčení teoretických východisek pro oblast veřejných zakázek se zaměřením na povinnosti, které z tohoto zákona pro zadavatele a uchazeče vyplývají. V další části práce je cílem zjistit, ve kterém druhu zadávacího řízení je administrace veřejných zakázek poradenskými firmami nebo advokátními kancelářemi zadavatelem využívána nejčastěji, zda-li je využití poradenských firem a advokátních kanceláří při administraci veřejných zakázek závislé na použitém druhu zadávacího řízení, předpokládané hodnotě veřejné zakázky popřípadě na jiných dalších aspektech. Dalším cílem diplomové práce je zjistit zda zadavatelé při výběru

administrátora veřejných zakázek upřednostňují kritérium ekonomicky nejvýhodnější nabídky nebo nabídky s nejnižší nabídkovou cenou.

V teoretické části práce je provedena právní analýza zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vymezení základních pojmů a rozbor typů zadávacích řízení podle výše uvedeného zákona. Teoretická část je vypracována formou literární rešerše relevantních literárních zdrojů. Praktická část je zaměřena na statistickou analýzu stavu veřejných zakázek v České republice, především na počty zadávacích řízení a objemy finančních prostředků předpokládaných hodnot veřejných zakázek zadávaných podle jednotlivých typů zadávacích řízení. V praktické části je dále použita výzkumná metoda srovnání jako dílčí jednotka marketingového průzkumu v oblasti zadávání veřejných zakázek prostřednictvím advokátních kanceláří a poradenských firem. Průzkum je podpořen dotazníkovým šetřením, které se zaměřuje na využívání služeb poskytovaných zadavatelům poradenskými firmami a advokátními kancelářemi při administraci veřejných zakázek. Závěrem jsou metodou syntézy vyhodnoceny výstupy provedené analýzy, komparace statistik a kvantitativního výzkumu.

Výsledky a závěry

Provedený marketingový průzkum a vyhodnocování nasbíraných dat a poznatků zadavatelů a administrátorů poukázal na fakt, že v případě zadavatelů, kteří nezaměstnávají pracovníka, jenž má dostatečné znalosti a zkušenosti se zadáváním veřejných zakázek, bude vždy rozumné a hospodárné využít minimálně poradenské služby, vzhledem ke složitosti zadávacího procesu a nepříjemnostem či postihům, které zadavatele mohou ohrozit například povinností uhradit penále nebo ztráta dotace. Do skupiny zadavatelů, kteří by vždy měli využít služeb administrátora, patří dle mého názoru všichni tzv. dotovaní zadavatelé, resp. firmy, které získaly dotaci, a malé obce. Tito zadavatelé by tedy spíše měli řešit, jak zvolit vhodného administrátora v co nejlepším poměru ceny a kvality. Ve většině případů se i pro výběr administrátora veřejných zakázek realizuje zadávací řízení a ať již rozsahem spadá pod veřejnou zakázku malého rozsahu nebo se soutěží na delší časové období a je využito zadávací řízení v režimu zákona, není úplně vhodné jako hodnotící kritérium zvolit nejnižší nabídkovou cenu. Přesto se však veřejné zakázky na základě nejnižší nabídkové ceny soutěží v ČR z více jak 78%. Nicméně soutěžení na

základě ekonomické výhodnosti nabídky je daleko transparentnější a z hlediska možných výdajů také hospodárnější, především tedy ve veřejných zakázkách na služby, kdy je opravdu nezbytné se zaměřit na kvalitu poskytovaného plnění. Základním kritériem pro hodnocení by pak mohla být ze 40% cena a zbylých 60% by se rozdělilo například mezi minimální počet již zrealizovaných zadávacích řízení, výše nabídnuté sankce či pojištění při pochybení, získané certifikáty nebo rozsah a hloubka nabízených služeb.

U velkých zadavatelů, jako jsou ministerstva nebo další ústřední orgány státní správy, je situace trochu jiná. Dle získaných informací se jim spíše vyplatí mít specializované zaměstnance nebo přímo celé oddělení a služeb externích poradců a advokátů využívat, pokud jejich zaměstnanci mají více práce, než jsou schopní řádně a včas zvládnout, nebo ve specifických oblastech či soutěžích, se kterými nemají dostatek zkušeností nebo jsou využívány jen ojedinelé.

Obecně však pro posouzení toho, zda je výhodnější mít vlastního zaměstnance či nikoliv, platí ekonomické zásady srovnání, kdy na jedné straně sledujeme roční náklady na zaměstnance, jako je plat, školení, dovolená, pracovní neschopnost, kancelář, pracovní pomůcky a další provozní náklady na zaměstnance a na straně druhé určíme počet zakázek za rok vynásobených odměnou administrátora, která je závislá především na druhu zadávacího řízení, způsobu financování, velikosti poradenské firmy či advokátní kanceláře a například i na výdajích za cestovné. Důležitou roli v tomto srovnání hraje i odpovědnost zaměstnance oproti externímu administrátorovi. Neboť odpovědnost zaměstnance je omezena pracovněprávním vztahem, kdy výše požadované náhrady může být pouze do 4,5 násobku platu. Kdežto odpovědnost externího administrátora bývá zpravidla podstatně větší, jelikož je dána příkazní smlouvou dle obchodního zákoníku, jejíž ustanovení by měla obsahovat sankce a dalším zajišťovacím prvkem je pak i výše pojištění.

Jako výhoda pro využití administrátora, může být brán i fakt, že v případě paušální platby za zprostředkování zadávacího řízení nemusí zadavatel řešit počet přijatých nabídek, který stále roste a s nimi samozřejmě i náklady na samotnou administraci výběrového řízení, vypořádání dotazů, připomínek či případných námitek proti rozhodnutí zadavatele. Ekonomicky může být tedy pro zadavatele výhodnější zaplatit administrátorovi smluvně stanovenou částku a vyšší počet uchazečů pro něj pak není problémový.

Závěrem je třeba zmínit, že na základě provedeného dotazníkového šetření, v němž se podařilo získat odpovědi od 80 respondentů, lze říci, že všeobecně jsou zadavatelé se službami poradenských společností při administraci veřejných zakázek spokojeni. Jejich služeb využívají v největší míře pro realizaci otevřeného řízení, což je logické vzhledem k náročnosti a četnosti použití tohoto typu zadávacího řízení. Spatřovaná rizika dle odpovědí zadavatelů se týkají především záležitostí vyplývajících ze zákona samotného, nikoli přímo z přenechání administrace jinému subjektu.

Vybrané zdroje

1. Zákon č. 137/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách
2. JURČÍK, R. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, ISBN 978-80-7179-222-2. 832 stran
1. KRČ, R. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a judikaturou*. 1.vydání, Praha: Linde, 2013, ISBN 978-80-7201-888-8. 1272 stran
2. REKTORŮK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2007, ISBN 978-80-86929-54-5. 309 stran
3. OCHRANA, F. *Veřejné zakázky: metody a metodika efektivního hodnocení a výběru*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2004, ISBN 80-86119-79-3. 174 stran
4. Informační systém o veřejných zakázkách. [online]. Poslední úprava 29. 11. 2014. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer>
5. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Metodika zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách – leden 2014. Dostupné z: http://www.portal-vz.cz/getmedia/1c881424-caff-4f9f-a83b-6e0aba67c8cf/Methodika_uprava2014.pdf
6. ÚHOS – Statistiky z oblasti veřejných zakázek [online]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>
7. ŠPÁDA, Karel – poradce a administrátor veřejných zakázek a jednatel společnosti PFI s.r.o. Osobní rozhovor. Praha. 2014
8. VLÁŠEK, Petr – poradce a administrátor veřejných zakázek. Osobní rozhovor. Praha. 2014